

شناسایی عوامل مؤثر بر احساس امنیت زنان در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان خرقان غربی- شهرستان آوج)

حسن قاسملو^{۱*}، حسین کریمزاده^۲، مریم محمدبیگی سلخوری^۳

چکیده

دستیابی به توسعه پایدار روستایی بدون مشارکت هدفمند گروه‌های مختلف مردم، از جمله زنان، امکان‌پذیر نیست. ولی در حاشیه قرار گرفتن زنان در جامعه و استفاده نکردن آن‌ها از امکانات و فرصت‌ها نسبت به مردان، سبب تشدید احساس ناامنی آن‌ها در جامعه می‌شود. فراهم کردن زمینه‌های احساس امنیت زنان روستایی در جهت بهبود کیفیت فعالیت اجتماعی آنان امری ضروری است و تحقق آن در گرو شناخت وضعیت احساس امنیت زنان و عوامل مؤثر بر آن است. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی-تحلیلی است. روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و میدانی (پرسش‌نامه) است. جامعه آماری تحقیق خانوارهای دهستان خرقان غربی واقع در شهرستان آوج است که با استفاده از فرمول کوکران ۱۸۲ نفر به‌عنوان حجم نمونه تعیین شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) در قالب نرم‌افزار لیزرل استفاده شد. نتایج یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که اکثر مؤلفه‌های احساس امنیت در منطقه مطالعه‌شده وضعیتی پایین‌تر از حد مطلوب عدد ۳ دارند و به عبارتی زنان ساکن در منطقه احساس امنیت مطلوبی ندارند. همچنین، مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در احساس امنیت زنان در منطقه مطالعه‌شده عبارت است از عوامل اجتماعی با ضریب ۰/۹۹، عوامل فرهنگی با ضریب ۰/۸۲ و عوامل اقتصادی با ضریب ۰/۸۱.

کلیدواژگان

احساس امنیت، امنیت زنان، شهرستان آوج، معادلات ساختاری، نواحی روستایی.

۱. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول)

H.ghasemloo@tabrizu.ac.ir
(karimzadeh10@gmail.com)

۲. استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تبریز

۳. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه زنجان
(Smohamadbeigi73@gmail.com)

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۴/۱۰، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۹/۲

مقدمه

امروزه اکثر صاحب‌نظران سیاسی، اقتصادی و اجتماعی عقیده دارند دستیابی به رشد و توسعه پایدار بدون مشارکت هدفمند گروه‌های مختلف مردم، از جمله زنان، امکان‌پذیر نیست [۸]. این مسئله در مناطق روستایی اهمیت بیشتری یافته است؛ به طوری که بر اساس مطالعات، زنان در سه نظام بازتولید زیست‌شناختی، بازتولید اجتماعی و بازتولید نیروی کار در روستا نقش اساسی ایفا می‌کنند [۲۱] و با در اختیار داشتن نیمی از جامعه و نیروی کار به‌عنوان یک منبع مهم اقتصادی شناخته می‌شوند [۵۱] و سهم بسزایی در توسعه روستایی برعهده دارند. با این حال، در بیشتر مناطق روستایی، به‌ویژه کشورهای در حال توسعه، زنان از مشارکت در توسعه روستایی بازمانده‌اند. یکی از نیاز مهم امروز زنان برای گسترش فعالیت‌های اجتماعی خود ایجاد امنیت است و هرچه حضور زنان در عرصه‌های مختلف جدی‌تر و پررنگ‌تر باشد، امنیت آن‌ها بیشتر خواهد شد [۲۵]. در حقیقت، احساس امنیت زنان زمینه‌ساز پویایی آن‌ها در عرصه‌های مدنی، مدیریتی و اجتماعی است و به مشارکت فعال در عرصه اجتماعی منجر می‌شود [۶۵]. احساس امنیت به احساس رهایی انسان از اضطراب، بیم و خطر اطلاق می‌شود. به بیان دیگر، احساس امنیت عبارت است از احساس آزادی نسبی از خطر که شرایط خوشایندی برای افراد جامعه ایجاد می‌کند و فرد در آن احساس آرامش جسمی و روحی دارد [۱۳]. امنیت انسانی از مؤلفه‌های مهم جهت رسیدن به درجات قابل اتکایی از ثبات است [۵۰]. از این رو، توسعه و پایداری امنیت نتیجه کاهش فقر، بیکاری و برابری شهروندان است و می‌توان چرخه‌ای را تصور کرد که فقر و کاهش سایر مؤلفه‌های مرتبط با امنیت انسانی به ناامنی و ناامنی موجب توسعه نیافتگی و بی‌ثباتی در جامعه منجر خواهد شد [۵۲]. امنیت، به‌عنوان مفهومی عام، همه شئون زندگی انسان را در برمی‌گیرد [۲] و یکی از نیازهای اساسی بشر به حساب می‌آید، لذا مفهوم امنیت مهم‌ترین آرمان انسان و هر موجود زنده دیگر تلقی می‌شود [۲۴]. فقدان یا اختلال در آن پیامدهای نگران‌کننده و خطرناکی به دنبال دارد و مراقبت از آن فرایند پایداری در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و نظامی و جغرافیایی را به دنبال خواهد داشت [۱۵]. فضاهای روستایی به منزله بستر زندگی و فعالیت اکثر انسان‌ها باید بتوانند با توجه به شباهت‌ها و تفاوت‌های میان افراد و گروه‌های سنی و اجتماعی، جنسی، محیطی امن، سالم و پایدار و جذاب را برای همه افراد فراهم کند و به نیاز همه قشرهای اجتماعی پاسخ مناسب بدهند و پاسخگوی حداقل نیازها باشد [۵۴]. امنیت اجتماعی با فضاهای روستایی و شهری ارتباط معناداری دارد و روستاهایی که حجم وسیعی از جمعیت را در خود جای می‌دهند اماکنی بالقوه و مستعد در ایجاد رعب و آسیب‌پذیری هستند، زیرا بسیاری از مناطق روستایی در محدوده دید نیست [۳۱]. این در حالی است که تحولات دهه‌های اخیر سبب شده امکانات جدید روستا و شهرهای امروز مانند گذشته قادر به تأمین آرامش و امنیت پایدار اجتماعی

نباشد [۲۹]. در این میان، زنان به دلیل وجود تبعیض‌های جنسیتی که در جامعه نسبت به آن‌ها وجود دارد، بیشتر در معرض احساس ناامنی قرار دارند، زیرا احساس امنیت اجتماعی زمانی دوام خواهد یافت که افراد جامعه با بهره‌مندی از امکاناتی برابر که در سایه جامعه فراهم می‌شود به آرامش خاطر برسند و احساس خشنودی و رضایت از داشتن عضویت در چنین جامعه‌ای را پیدا کنند. در حالی که در جامعه امروزی بعضاً به دلیل وجود تبعیضات جنسیتی، زنان در حاشیه قرار گرفته‌اند و در زمینه استفاده از امکانات مادی چون امکانات شغلی و امکانات معنوی چون آزادی، عدالت و... از عدالت کمتری بهره می‌برند، در حاشیه قرار گرفتن زنان در جامعه و استفاده نکردن آن‌ها از امکانات و فرصت‌ها نسبت به مردان سبب تشدید احساس ناامنی آن‌ها در جامعه می‌شود [۳۷]. بنابراین، به منظور بهبود کیفیت فعالیت اجتماعی زنان روستایی، فراهم کردن زمینه‌های احساس امنیت آنان امری ضروری است و تحقق آن در گرو بررسی وضعیت احساس امنیت زنان روستایی و عوامل مؤثر بر آن است. لذا تحقیق حاضر به دنبال شناسایی عوامل مؤثر بر احساس امنیت زنان در دهستان خرقان غربی، واقع در استان قزوین، و پاسخگویی به این سؤال است که عوامل مؤثر بر امنیت زنان روستایی کدام‌اند؟

پیشینه تحقیق

مروری بر مطالعات صورت گرفته درباره موضوع مورد نظر نشان می‌دهد که تحقیقات متعددی در زمینه احساس امنیت انجام شده است که از میان آن‌ها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: لیتل^۱ و همکاران (۲۰۰۵) در مقاله‌ای با عنوان «احساس امنیت زنان: چشم‌انداز روستایی» به این نتیجه رسیدند که در طراحی فضای عمومی باید به امنیت کالبدی، دوستانه بودن فضا و کالبد توجه بیشتر شود تا زنان روستایی در چنین کالبدی احساس امنیت کنند [۶۱]. هیلینسکی و همکاران^۲ (۲۰۱۱) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی ترس از جرم در بین زنان» به این نتیجه رسیدند که تجربه بزه‌دیدگی زنان، تجاوز جنسی، ترس از سرقت و دزدی، تصور یا برداشت از جرم، قربانی شدن، آسیب‌پذیری عاطفی و فیزیکی زنان زمینه ترس از جرم بیشتر در بین زنان است [۵۱]. تاندوگان و ایلهان^۳ (۲۰۱۶) در تحقیقی با عنوان «ترس از جرم در فضاهای عمومی: از دیدگاه زنان ساکن در شهرها» به این نتیجه رسیدند که ترس زنان از جرم در فضای شهری زندگی آن‌ها را محدود می‌کند و بر رفتارهای آن‌ها تأثیر می‌گذارد. این امر باعث شده زنان اقدامات احتیاطی زیادی در فضاهای شهری انجام می‌دهند [۶۸]. گروت و نوباچر^۴ (۲۰۱۶) در تحقیقی با عنوان «جرایم روستایی در کشورهای در حال توسعه» به این

1. Little
2. Hilinski
3. Tandogan & Ilhan
4. Grote & Neubacher

نتیجه رسیدند که تحقیق و سیاست‌گذاری باید روی کاهش فرصت‌های ارتکاب جرم در مناطق روستایی کشورهای در حال توسعه، به منظور کاهش هزینه‌های زیست محیطی و اجتماعی جرم، ارتقای توسعه پایدار و بهبود وضعیت معیشت افراد اغلب محروم و فقیر متمرکز شود [۴۹]. پلگنکول و شفر^۱ (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان «ترس از جرم در ساکنان مناطق روستایی: تجزیه و تحلیل براساس جنسیت» اهمیت تجربیات اجتماعی را در تشریح ترس از جرم بسیار برجسته می‌دانند. آن‌ها همچنین دریافتند مکانیسم‌های پیش‌بینی برای مردان و زنان به صورت متفاوت عمل می‌کنند؛ به طوری که احساس ترس از جرم در مکان‌های مختلف و براساس جنسیت متفاوت است [۶۴].

صادقی فسایی و میرحسینی (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان «بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر ترس از جرم در میان زنان شهر تهران» به این نتیجه رسیدند که ترس زنان در اغلب موارد مربوط به آزارهای جنسی است و زنان جوان بیشتر از زنان مسن آن را احساس می‌کنند. همچنین احساس ترس از جرم در زنان نتیجه عواملی چون استیلای مردانه بر فضای شهری، تجربه بزه‌دیدگی، ناآشنایی با فضاهای شهری، مطلقه و بیوه بودن، معلولیت، تجربه مادری و اقلیت بودن است [۱۸]. زین‌العابدین و همکاران (۱۳۹۱) در تحقیق خود با عنوان «مؤلفه‌های تأثیرگذار بر امنیت شهروندی در شهر رشت» دریافتند که میزان اثرگذاری مسائل اجتماعی - فرهنگی بر امنیت شهروندی در شهر رشت بیش از مسائل اقتصادی - سیاسی است [۱۴]. محمدی و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیق خود با عنوان «بررسی احساس امنیت زنان در مناطق شهری نمونه موردی مناطق ۵ و ۱۳ اصفهان» دریافتند که بین شاخص‌های اجتماعی و کالبدی با میزان امنیت رابطه مستقیمی وجود دارد؛ یعنی هرچه این شاخص‌ها در حد بالاتری باشند، امنیت نیز افزایش پیدا می‌کند. مردم حضور پلیس و نیروی انتظامی را مهم‌ترین عامل در ایجاد حس امنیت می‌دانند [۳۳]. میرمحمدتبار و همکاران (۱۳۹۵) در «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی زنان» به این نتیجه رسیدند که استفاده از رسانه‌های جمعی، دینداری و حجاب و پوشش مناسب به نسبت سایر متغیرها تأثیر بیشتری بر احساس امنیت اجتماعی زنان در ایران دارد [۳۷]. بذرافشان و روستا (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «ارزیابی عوامل مؤثر بر احساس امنیت در مناطق روستایی» به این نتیجه رسیدند که تأثیر متغیرهای محیط فیزیکی، اعتماد و رضایت‌مندی بر احساس امنیت معنادار است و تأثیر متغیرهای جنسیت، تحصیلات، تجربه جرم و سن معنادار نیست. همچنین رابطه معناداری بین دو متغیر احساس امنیت و میزان اعتماد اجتماعی وجود دارد و تفاوتی در احساس امنیت بین کسانی که تجربه مستقیم جرم را داشته‌اند با افرادی که تجربه نکرده‌اند وجود ندارد [۴]. ستارزاده و همکاران (۱۳۹۵) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی زنان» به

1. Pleggenkuhle & Schafer

این نتیجه رسیدند که ارتباط معناداری بین احساس امنیت اجتماعی و متغیرهای مستقل حمایت اجتماعی، احساس محرومیت نسبی، فضای رشد اخلاقی و فرهنگی و تلقی از عملکرد پلیس وجود دارد [۱۵]. شمس‌الدینی و همکاران (۱۳۹۶) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی وضعیت احساس امنیت در برابر سرقت و شناسایی تعیین‌کننده‌های آن در سکونت‌گاه‌های روستایی شهرستان روانسر» به این نتیجه رسیدند که شایع‌ترین نوع سرقت در منطقه مطالعه‌شده سرقت احشام، ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی بوده و احساس امنیت وضعیت نامطلوبی دارد. همچنین عوامل مؤثر بر احساس امنیت در منطقه شامل: فاصله از مراکز امنیتی، فاصله از جاده اصلی، سرمایه اجتماعی و مالکیت منابع سرمایه‌ای است [۱۷].

به‌طور کلی می‌توان گفت عمده مطالعات صورت‌گرفته درباره احساس امنیت به لحاظ جغرافیایی در شهرها و براساس جنسیت روی زنان صورت گرفته است [۱۰؛ ۱۷؛ ۶۴] و مطالعات اندکی روی امنیت در مناطق روستایی انجام شده و کمتر از آن مطالعاتی است که مربوط به امنیت زنان روستایی است. لذا کمبود تحقیقات در این زمینه ضرورت پژوهش حاضر را دوچندان کرده است و پرداختن به احساس امنیت زنان از نظر جغرافیایی (مناطق روستایی) به‌منزله وجه تمایز تحقیق حاضر به حساب می‌آید.

مبانی نظری

امنیت یکی از نیازهای اصلی انسان، پس از نیازهای اولیه، مطرح شده است؛ به‌طوری‌که انسان از بدو حضور خود در هستی نیاز به آن را لمس کرده و برای تأمین آن به تشکیل اجتماعات انسانی اقدام کرده است. واژه امنیت به معنای ایمن شدن و در امان بودن [۳۵] و همچنین ایمنی، آرامش و آسودگی و مصونیت از تعرض و تصرف اجباری برخلاف رضایت است. امنیت منوط به رهایی نسبی از تهدید و بهره‌گیری بهینه از فرصت‌هاست [۹] و به دفاع یا حفاظت از خود، خانواده، دوستان و اموال گفته می‌شود [۲۸]. براساس یک تقسیم‌بندی، امنیت دو بعد ذهنی (احساس امنیت) و عینی (امنیت عینی) دارد و آنچه بر رفتار و اعمال انسان تأثیر می‌گذارد احساس امنیت است [۲۶]. احساس امنیت پدیده‌ای روان‌شناختی-اجتماعی است و ابعاد گوناگونی دارد. این احساس ناشی از تجربه‌های مستقیم و غیرمستقیم افراد از شرایط و اوضاع محیط پیرامون است که افراد مختلف به صورت‌های گوناگون آن را تجربه می‌کنند [۶]. احساس امنیت به معنای داشتن اعتمادبه‌نفس و سازگاری تعریف شده است [۶۳]. در تعریفی از وارد^۱ و همکاران (۱۹۹۰) احساس امنیت مترادف با ترس از جرم یا احساس آسیب‌پذیری معرفی می‌شود [۷۰]. به عبارت دیگر، ترس از جرم همان احساس ناامنی است که فرد در پاسخ

1. Ward

به نشانه‌های بی‌نظمی و عدم کنترل در جامعه آن را تجربه می‌کند [۲۰]. این احساس می‌تواند محدودیت‌هایی را برای فعالیت‌های روزمره افراد ایجاد کند [۶۸]. درحقیقت، این مفهوم در مقابل مفهوم امنیت قرار می‌گیرد و باعث احساس ناامنی در فضاهای عمومی می‌شود و نشاط و سلامتی را در زندگی روزمره مختل می‌کند و با ایجاد مانع در رشد فرهنگی و مشارکت عمومی، هزینه‌های زیادی را بر جامعه تحمیل می‌کند [۳].

امروزه به مقوله امنیت در جوامع روستایی کمتر پرداخته شده است، زیرا با وجود اختلاف چشمگیر میزان جرایم در مناطق شهری نسبت به مناطق روستایی، جرم اغلب به‌عنوان موضوعی شهری تلقی می‌شود و تصور می‌شود که امنیت در جوامع روستایی در سطح بالایی برقرار است [۱۶]. شواهدی در تأیید این فرض نشان می‌دهد که محیط‌های روستایی بسیاری از عوامل اجتماعی را که ممکن است ترس از جرم را کاهش دهد تسهیل می‌کند [۶۴]؛ مثلاً، سرمایه اجتماعی و رضایت از همسایگان هم درک از خطر و هم واکنش عاطفی ناشی از احساس ناامنی را کاهش می‌دهد [۴۷]. به‌طوری‌که تحقیقات سنتی همواره جوامع روستایی را بیانگر تعهد و انسجام بیشتر می‌داند، از این‌رو در فضاهای روستایی طبیعتاً احساس ناامنی کمتری ایجاد می‌شود [۶۴]. با وجود این، عواملی چون پیشرفت‌های تکنولوژیکی و تغییر فرهنگی کلی، پویایی ساختاری و اجتماعی که باعث ایجاد احساس امنیت می‌شود در مناطق روستایی در حال تغییر است [۵۹] و درک افراد از امنیت در این فضاها را تغییر می‌دهد. براساس برخی تحقیقات، ساکنان جوامع روستایی همانند فضاهای شهری ناهمگن‌اند [۴۳]؛ مثلاً در برخی از مناطق روستایی جابه‌جایی بسیاری از ساکنان در طولانی‌مدت، که به سمت کلان‌شهرها جذب می‌شوند، و پیوستن تعداد بیشتری از مهاجران به این جوامع کوچک‌تر، که به صورت مهاجرت سریع اتفاق می‌افتد [۴۰]، باعث ایجاد ناهمگنی ساکنان روستایی شده است. بنابراین در مناطق روستایی، که معمولاً با سطح جرم و خشونت کمی شناخته می‌شدند، به عقیده برخی از محققان میزان قربانی‌شدن و ارتکاب به انواع جرایم جدی و خشونت‌آمیز بیشتر است [۷۱]. به عبارت کلی، برخی از فضاهای روستایی کاملاً بی‌خطرند و برخی دیگر میزان درخور توجهی از جرم و خشونت را تجربه می‌کنند.

منابع تأمین‌کننده احساس امنیت برای افراد و گروه‌های مختلف جامعه از همدیگر متفاوت است. این منابع در سه سطح کلان، میانی و خرد اثرگذارند. در سطح کلان، ساختار کلی جامعه و ایمن بودن آن از جنگ، قحطی، خشکسالی، زلزله و... از عمده منابعی هستند که احساس امنیت در افراد را شکل می‌دهند. در سطح میانی، روابط میان نهادهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جامعه، چالش‌های بین گروه‌ها و جناح‌های مختلف، کارکرد نیروی انتظامی، ارتش، قوه قضائیه، نظام پولی، نظام‌مندی شغلی، تعاملات جناح‌های سیاسی و بهره‌وری اقتصادی عمده منابعی هستند که احساس امنیت در افراد را شکل می‌دهند. در سطح خرد، روابط بین

شناسایی عوامل مؤثر بر احساس امنیت زنان... ۳۸۷

افراد جامعه در حوزه کار، تحصیل، اقوام و خویشاوندان، همسایگان، همکاران و نیز تجربه‌های مستقیم و غیرمستقیم روزانه افراد از پدیده‌های مختلف، همچون سرقت، ضرب‌وشتم و قتل، عمده منابعی هستند که احساس امنیت در افراد را شکل می‌دهند [۱۱]. بررسی ادبیات نظری موجود بیانگر ارتباط عوامل متعددی با پدیده احساس امنیت یا ترس از جرم (در سطح خرد) است که در دسته‌بندی کلی می‌توان این عوامل را در دو گروه اصلی قرار داد: دسته اول شامل عوامل ساختاری و کالبدی و دسته دوم عوامل فردی را دربر می‌گیرند [۳۹] که در قالب جدول ۱ نمایش یافته است.

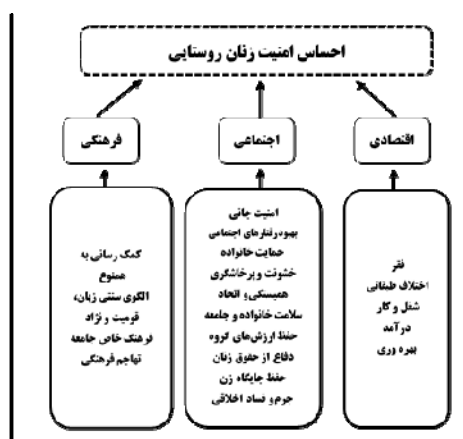
جدول ۱. دیدگاه‌های مطرح در زمینه عوامل مؤثر بر احساس امنیت یا ترس از جرم

گروه	دیدگاه‌ها	شرح
عوامل ساختاری و کالبدی	دیدگاه محیطی	ساکنان محله‌هایی که نشانه‌های بی‌نظمی بیشتری (مانند نوشیدن مشروبات الکلی، مصرف مواد مخدر، نزاع، کثیفی، نقاشی‌های دیوار، خانه‌های مخروبه) در محیط مستقیم خویش ادراک می‌کنند، میزان ترس از جرم بیشتری دارند [۶۷].
	دیدگاه خرده‌فرهنگی	ترس از جرم نتیجه زندگی در محیطی مملو از زمینه‌های قومی و خرده‌فرهنگی گوناگون است.
عوامل ساختاری و کالبدی	دیدگاه پنجره شکسته	به حال خود رها کردن جرایم کوچک (مانند شکستن پنجره) کیفیت زندگی را کاهش می‌دهد و ایجادکننده فرهنگی است که زمینه‌ساز جرایم بزرگ‌تر است [۴۶].
	دیدگاه اثربخشی جمعی	اثربخشی جمعی، فرایند فعال شدن پیوندهای اجتماعی در ارتباط با اهداف معین است که کاهش جرم یکی از آنهاست [۴۵]. به عبارت دیگر، این توانایی اجتماع در کنترل رفتار اعضاست که می‌تواند به کاهش جرم و کاهش ترس از جرم منجر شود [۶۶].
عوامل فردی	دیدگاه تأثیر رسانه	رسانه‌ها در پوشش نمایشی جرم توانایی تشدید احساس ناامنی، ترویج بزهکاری و تشویق افراد مستعد ارتکاب جرم را دارند و از سوی دیگر با ایفای نقش اطلاع‌رسانی مسئولانه و ترویج الگوهای زندگی سالم می‌توانند در کاهش جرم و تأمین احساس امنیت مؤثر باشند [۲۲].
	دیدگاه احتمال قربانی شدن	برخی عقیده دارند ترس از جرم مستقیماً با احتمال قربانی شدن ارتباط دارد [۶۲]. برخی نیز عقیده دارند هیچ ارتباطی بین قربانی شدن و ترس از جرم وجود ندارد یا ارتباط ضعیفی وجود دارد [۶۰].
	دیدگاه آسیب‌پذیری	ترس از جرم افراد را باید براساس آسیب‌پذیری آنها و در نتیجه ارزیابی آنان از احتمال بزهکار دیده‌شدنشان تبیین کرد [۵۵].
	دیدگاه نگرانی اجتماع	هرچه میزان نگرانی فرد در باب زوال محله و اجتماع افزایش یابد، میزان ترس از جرم او نیز افزایش می‌یابد [۶۹]. ترس از جرم نتیجه از دست دادن کنترل همسایگی است [۵۸].

بسیاری از محققان عقیده دارند که احساس ناامنی و ترس در میان زنان عمیق تر و شدیدتر از مردان است [۴۱؛ ۴۲؛ ۵۶]، زیرا زنان توان فیزیکی کمتری نسبت به مردان دارند و در صورت قربانی شدن، از تبعات جسمی، روانی، خانوادگی و اجتماعی بیشتری تأثیر می‌پذیرند و در برابر جرایم آسیب‌پذیرتر از مردان‌اند [۱۹]. این اصل بیانگر رویکرد آسیب‌پذیری است؛ به‌طوری‌که طبق این رویکرد، آسیب‌پذیری جنسی و جنسیتی دربردارنده میزان آسیب‌پذیری جسمی و اجتماعی زنان نسبت به مردان است که به‌عنوان علت ترس زنان از جرم شناخته شده است [۲۰]. بر این اساس، هرچه افراد توانایی کمتری برای محافظت و کنترل خود داشته باشند، بیشتر از جرم می‌ترسند، همچنین افزایش سن باعث ترس از جرم و توانایی مالی و تحصیلات موجب کاهش ترس می‌شوند. انزوای اجتماعی نیز در افزایش ترس از جرم نقش مؤثری دارد [۲۳]. درباره ارتباط جنسیت با امنیت و احساس امنیت نیز نظریه‌های متفاوتی مطرح شده است؛ به‌طوری‌که ذات‌گرایان معتقدند مردان و زنان به دلایل زیست‌شناختی یا تجارب دوران اولیه خود، ترجیحات، ارزش‌ها، احساسات، رفتارها، عقلانیت و دیگر کیفیات آشکار متفاوتی دارند و در مقابل، حداقل‌گرایان عقیده دارند تفاوت‌های بین جنسیتی در برابر تفاوت‌های درون‌جنسیتی ناچیزند و ویژگی‌های اجتماعی مبین تفاوت‌های بین جنسی هستند [۴۴]. همچنین گیدنز^۱ احساس ناامنی زنان را به مدرنیته و پیامدهای آن نسبت می‌دهد؛ به‌طوری‌که پیامدهای مدرنیته در هر دو عرصه شناختی و ساختاری موجب ناامنی زنان می‌شود. به این صورت که از نظر شناختی، ظهور مدرنیته و به‌ویژه تشدید فرایندهای جهانی‌سازی موجب تضعیف تفاوت‌های جنسیتی شرایط سنتی شده و از نظر ساختاری حضور زنان در قلمروهای عمومی، گفتمان حاکم درخصوص مردانگی و زنانگی را زیر سؤال برده است [۴۸]. در مطالعات گوناگون، به منظور بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت از مؤلفه‌های متعددی استفاده شده است؛ به‌طوری‌که براساس آرای کارل مارکس^۲، وضعیت اقتصادی و کار در سطح جامعه به‌منزله یکی از ابعاد مهم و تعیین‌کننده احساس امنیت است. در همین زمینه، وی امنیت را در ارتباط با کار معنا می‌کند و امنیت را به دفع خطرها و آسیب‌ها به منظور استمرار بقا و حیات بشر و بهبود شرایط زندگی در نظر می‌گیرد [۵]. تالکوت پارسونز^۳ برای امنیت اجتماعی چهار بعد امنیت مالی و اقتصادی، سیاسی، حقوقی، قضایی و فرهنگی قائل است که برخورداری از آن‌ها به تحقق امنیت در سطح جامعه خواهد انجامید و برای داشتن جامعه‌ای توأم با آرامش و اطمینان خاطر لازم است به چهار بعد امنیت توجه شود [۳۸]. باری بوزان^۴ امنیت اجتماعی را با قابلیت‌ها و توانمندی‌های یک جامعه در جهت حفاظت از الگوهای سنتی زبان، فرهنگ،

-
1. Giddens
 2. Karl Marx
 3. Talcott Parsons
 4. Barry Buzan

مذهب، هویت و عرف ملی شاخص‌سازی کرده و از این نگاه، حفاظت از عناصر اصلی انسجام اجتماعی جامعه را شرط تحقق امنیت برای بقا و تداوم جامعه می‌داند [۶]. همچنین، براساس دیدگاه ال ویور^۱ (رهیافت جامعه‌محور) امنیت اجتماعی زمانی حاصل می‌شود که خرده‌فرهنگ‌ها بتوانند به راحتی ابراز وجود کنند و ایده‌ها، خواسته‌ها و ارزش‌های خود را مطرح کنند [۱۲]. دلاور و جهانتاب (۱۳۹۰) بر چهار بعد احساس امنیت جانی، احساس امنیت اقتصادی، احساس امنیت ناموسی و احساس امنیت اجتماعی پرداخته‌اند [۱۱]. همچنین حسوند و حسوند (۱۳۹۰) از سه شاخص احساس امنیت مالی، جانی و اجتماعی استفاده کرد [۷]. بنابراین، می‌توان گفت احساس امنیت با بسیاری از عناصر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جامعه به صورتی که در نمودار ۱ آمده در ارتباط است [۶].

نمودار ۱. مدل مفهومی تحقیق (براساس مبانی نظری تحقیق، ۱۳۹۹)

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی-تحلیلی است. برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز از روش کتابخانه‌ای و میدانی (پرسش‌نامه) استفاده شده است. پرسش‌نامه تحقیق به صورت پنج‌گزینه‌ای طیف لیکرت بوده و برای تعیین روایی گویه‌های آن از روش پیش‌آزمون با تکمیل ۱۰ درصد از حجم نمونه اقدام شد که روایی آن از طریق خبرگان و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ، به میزان ۰٫۷۱۶ تأیید شد. جامعه آماری تحقیق حاضر خانوارهای دهستان خرقان غربی واقع در شهرستان آوج است که براساس سرشماری سال ۱۳۹۵ شامل ۱۳۹۵ خانوار دارای سکنه، با ۲ هزار و ۶۹۹ نفر جمعیت و ۹۳۳ خانوار است. به

1. Ole Weaver

۳۹۰ زن در توسعه و سیاست، دوره ۱۸، شماره ۲، پاییز ۱۳۹۹

منظور مطالعه دقیق سه روستای اسداباد، شورآباد و نیرج انتخاب شد. برای این کار از روش نمونه‌گیری مرحله‌ای طبقه‌بندی‌شده و روش قرعه‌کشی استفاده شد. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران با در نظر گرفتن $p=0/5$ و $q=0/5$ برای تعیین حداکثر حجم نمونه، ۱۸۲ نفر تعیین شد (جدول ۲). به منظور بررسی موضوع مطالعه‌شده در منطقه مورد نظر نیز به شاخص‌سازی با استفاده از مبانی نظری پژوهش اقدام شد که در جدول ۳ نشان داده شده است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از مدل‌سازی معادلات ساختاری^۱ با استفاده از نرم‌افزار لیزرل^۲ اقدام شده است.

جدول ۲. تعداد خانوار و جمعیت و پرسش‌نامه روستاهای مورد مطالعه

ردیف	نام روستا	جمعیت	خانوار	حجم نمونه
۱	اسداباد	۱۶۵	۵۲	۲۸
۲	شورآباد	۳۲۲	۱۰۷	۵۷
۳	نیرج	۴۸۱	۱۸۳	۹۷

منبع: مرکز آمار ایران [۳۴] و محاسبات محققان، ۱۳۹۹

جدول ۳. مؤلفه‌های تحقیق

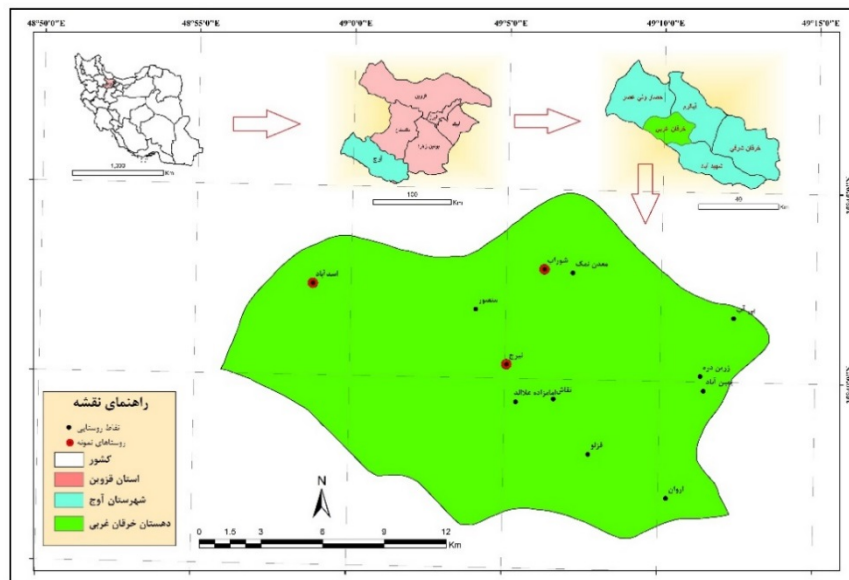
ابعاد	شاخص
اقتصادی	کاهش فقر در جامعه، اشتغال و بیکاری، دسترسی نداشتن به کار و منابع، کاهش اختلاف طبقاتی، داشتن روحیه و تلاش اقتصادی، بهبود وضعیت درآمد خانواده، افزایش بهره‌وری اقتصادی
اجتماعی	تهدیدات جسمی و جانی، افزایش صبر در سختی‌های اجتماعی، بهبود رفتارهای اجتماعی، حمایت از خانواده، کاهش خشونت و پرخاشگری اجتماعی، حفظ همبستگی و اتحاد بین گروه‌های اجتماعی، داشتن خانواده سالم در جامعه، توجه به حفظ ارزش‌های بنیادین گروه‌های اجتماعی، حفظ مذاهب خاص توسط گروه‌های اجتماعی، داشتن جامعه سالم، دفاع از حقوق زنان، حفظ حرمت جایگاه زن در اجتماع، کاهش جرم و جنایت و فساد اخلاقی، بی‌اعتمادی، از دست دادن آبرو و ارزش‌های اخلاقی
فرهنگی	افزایش حس کم‌رسانی به هموعان، حفظ الگوهای سنتی زبان، قومیت و نژاد، حفظ فرهنگ‌های خاص در جامعه، مقابله با فرهنگ‌های تهاجمی و نادرست غربی، توسعه فرهنگ ایرانی، اسلامی

منبع [۱]: ۵؛ ۶؛ ۱۲؛ ۳۰؛ ۳۲؛ ۴۸

محدوده مطالعه شده

دهستان خرقان غربی، به مرکزیت روستای نیرج، از توابع بخش مرکزی شهرستان اوج و استان قزوین است که مساحتی بالغ بر حدود ۲۷۷ کیلومتر مربع دارد و شامل نه روستای دارای سکنه است که براساس سرشماری سال ۱۳۹۵، دو هزار و ۶۹۹ نفر جمعیت و ۹۳۳ خانوار دارد (نمودار ۲).

1. Structural Equation Modeling (SEM)
2. Lisrel

نمودار ۲. موقعیت منطقه مطالعه شده (منبع: محققان، ۱۳۹۹)

مدل معادلات ساختاری (SEM) با استفاده از نرم افزار لیزرل

یکی از اهداف اصلی در استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری، شناخت میزان همخوانی بین داده های تجربی با مدل مفهومی نظری است. برای شناخت میزان همخوانی داده های تجربی و مدل مفهومی از شاخص هایی استفاده می شود که به آن ها شاخص های نیکویی برازش می گویند. از شاخص های نیکویی برازش برای تعیین درجه برازندگی و اعتبار مدل های طراحی شده استفاده می شود. هدف از ارزیابی برازش کل مدل این است که مشخص شود تا چه حد کل مدل با داده های تجربی استفاده شده سازگاری و توافق دارد. مجموعه وسیعی از معیارها و شاخص های برازندگی وجود دارند که می توانند برای اندازه گیری برازش کل مدل استفاده شوند. هیچ یک از این شاخص های برازش در همه جهات از بقیه برتری ندارند. به عبارت دیگر، به طور قطعی درباره این آزمون ها توافق همگانی وجود ندارد و شاخص های واحد و ایدئالی هم وجود ندارند که برای سنجش برازندگی مدل استفاده شوند، زیرا یک شاخص برازندگی خاص بسته به حجم نمونه، روش تخمین، پیچیدگی مدل، مفروضات مربوط به نرمال بودن یا ترکیبی از شرایط ذکر شده به طور متفاوت عمل می کند. از این رو، افراد مختلف، بسته به شرایط مدل، ممکن است شاخص های متفاوتی را برای ارزیابی برازش مدل خود استفاده کنند. این موضوع از آن رو حائز اهمیت است که در برخی موارد اندازه گیری برازش کلی مدل ممکن است

رضایت‌بخش باشد، اما برخی روابط در مدل ممکن است معناداری درخور قبولی نداشته باشند یا از قابلیت اعتماد پایینی برخوردار باشند. علاوه بر این، در برخی از مواقع ممکن است محقق با سناریوی دیگری از برازش مدل مواجه و ابعاد دیگری ارزیابی شود [۲۷]. معمولاً برای تأیید مدل، استفاده از ۳ تا ۵ شاخص کافی است. مدل‌سازی معادلات ساختاری، روش آماری منسجمی است که به تحلیل روابط بین متغیرهای مشاهده‌شده و متغیرهای پنهان می‌پردازد. نرم‌افزار لیزرل به‌نوعی شبیه رگرسیون چندگانه است که از این نوع مدل‌سازی به‌منزله روشی قدرتمند برای ارزیابی تعامل بین متغیرها، روابط غیرخطی بین آنها، روابط بین متغیرهای مستقل و لحاظ‌کردن خطاهای اندازه استفاده می‌شود [۳۶].

یافته‌های پژوهش

یافته‌های تحقیق، که به صورت کمی است، در دو بخش توصیفی و استنباطی بیان شده است.

یافته‌های توصیفی

بررسی ویژگی‌های پاسخگویان به سؤالات تحقیق به شرح جدول ۴ ارائه شده است. نتایج حاصل از یافته‌های توصیفی نشان می‌دهد که از میان پاسخگویان، گروه سنی ۲۰-۴۰ سال با مجموع بیش از ۵۴ درصد و از نظر سطح سواد افراد با تحصیلات دبیرستان با بیش از ۶۰ درصد بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین، ۹۰ درصد سابقه سکونت بیش از ۱۰ سال در روستاهای مطالعه‌شده را داشته‌اند و شغل اصلی حدود ۵۹ درصد زنان خانه‌داری بوده است.

جدول ۴. ویژگی‌های پاسخگویان به سؤالات تحقیق

ویژگی	طبقات	تعداد	درصد	ویژگی	طبقات	تعداد	درصد
جنسیت	۲۰ تا ۳۰ سال	۴۷	۲۵٫۸۲	زن	۱۸۲	۱۰۰	
	۳۱ تا ۴۰ سال	۵۲	۲۸٫۵۷	مرد	۰	۰	
سن	۴۱ تا ۵۰ سال	۵۶	۳۰٫۷۷	کمتر از ۱۰ سال	۱۸	۹٫۸۹	
	بالاتر از ۵۱ سال	۲۷	۱۴٫۸۴	۱۰ سال و بیشتر	۱۶۴	۹۰٫۱۱	
سطح تحصیلات	راهنمایی	۴۵	۲۴٫۷۳	کشاورزی	۵۳	۲۹٫۱۲	
	دبیرستان	۱۱۰	۶۰٫۴۴	خانه‌دار	۱۰۷	۵۸٫۸	
	دانشگاهی	۲۷	۱۴٫۸۳	کارمند	۲۲	۱۲٫۰۸	

یافته‌های استنباطی

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که اکثر مؤلفه‌های امنیت در منطقه وضعیت چندان مطلوبی ندارد. بین متغیرهای امنیت اجتماعی مؤلفه امنیت از لحاظ جانی با میانگین ۴/۲۱ بهترین وضعیت را دارد. حفظ همبستگی و اتحاد بین گروه‌های اجتماعی با ۳/۸۳، داشتن روحیه و تلاش اقتصادی با میانگین ۳/۰۱ و داشتن خانواده سالم در جامعه با ۲/۸ تنها مؤلفه‌هایی هستند که وضعیت متوسط به بالا در منطقه دارند. ولی سایر مؤلفه‌های امنیت وضعیت چندان مطلوبی ندارند و مؤلفه مقابله با فرهنگ‌های تهاجمی و نادرست غربی با ۱/۴۵ نامناسب‌ترین وضعیت را بین مؤلفه‌های اجتماعی دارند (جدول ۵).

جدول ۵. وضعیت شاخص‌های احساس امنیت زنان روستایی

شاخص	میانگین	انحراف معیار	شاخص	میانگین	انحراف معیار
کاهش فقر در جامعه	۱,۸۳	۰,۸۳	توجه به حفظ ارزش‌های بنیادین گروه‌های اجتماعی	۲	۰,۵۲
کاهش اختلاف طبقاتی	۱,۸۸	۰,۴۷	حفظ مذاهب خاص توسط گروه‌های اجتماعی	۱,۹	۰,۴۹
داشتن روحیه و تلاش اقتصادی	۳,۰۱	۰,۷۰	داشتن جامعه سالم	۲,۰۱	۰,۴۹
بهبود وضعیت درآمد خانواده	۱,۵۳	۰,۵۲	دفاع از حقوق زنان	۱,۹۲	۰,۴۴
افزایش بهره‌وری اقتصادی	۱,۹	۰,۳۴	حفظ حرمت جایگاه زن در اجتماع	۱,۵۸	۰,۴۴
از لحاظ جانی	۴,۲۱	۰,۹۶	کاهش جرم و جنایت و فساد اخلاقی	۲,۰۶	۰,۵۸
افزایش صبر در سختی‌های اجتماعی	۳,۸۶	۰,۷۷	افزایش حس کمک‌رسانی به هم‌نوعان	۲,۱۶	۰,۵۶
بهبود رفتارهای اجتماعی	۱,۶۵	۰,۷۹	حفظ الگوهای سنتی زبان، قومیت و نژاد	۱,۸۶	۰,۵۸
حمایت از خانواده	۲,۴۳	۰,۷۷	حفظ فرهنگ‌های خاص در جامعه	۱,۵۵	۰,۷۸
کاهش خشونت و پرخاشگری اجتماعی	۲,۱۲	۰,۷۰	مقابله با فرهنگ‌های تهاجمی و نادرست غربی	۱,۴۵	۰,۸۲
حفظ همبستگی و اتحاد بین گروه‌های اجتماعی	۳,۸۳	۰,۷۰	توسعه فرهنگ ایرانی، اسلامی	۱,۸۸	۰,۷۶
داشتن خانواده سالم در جامعه	۲,۸	۰,۵۵			

مدل سازی معادلات ساختاری (SEM)

بر اساس مدل مفهومی تحقیق، این پژوهش ۲۳ متغیر تأثیرگذار دارد که در مجموع در سه بخش (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی) اندازه گیری می شود. برای انجام دادن این تحلیل از نرم افزار لیزرل استفاده شده است. به عبارتی، پس از بررسی نظریه های تحقیق و ارزیابی مدل مفهومی، با استناد به نتایج اولیه مدل به دست آمده در لیزرل، عمده ترین متغیرهایی که می توانستند برای الگوسازی مفید واقع شوند انتخاب شدند. در مجموع، مدل معادلات ساختاری به عنوان تکنیکی برای توضیح یک سیستم ارتباطی بین متغیرهاست. به این ترتیب که در تحلیل مسیر ۲۳ متغیر تأثیرگذار بر سه متغیر مستقل مشخص شدند: ۱. اقتصادی (۵ گویه eg تا ۵)، ۲. اجتماعی (۱۳ گویه ej تا ۱۳) و ۳. فرهنگی (۵ گویه fa تا ۵) که مطابق با اطلاعات شاخص های برازش الگوی آزمون شده گزارش شده اند، برازش مناسبی با داده های گردآوری شده دارد. این شاخص ها عبارتند از: شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص برازش تطبیقی (CFI)، شاخص برازش هنجار نشده (NNFI)، شاخص برازش هنجار شده (NFI)، شاخص برازش افزایش (IFI) که مقادیر بیشتر از ۰/۹ بیانگر برازش مناسب الگو هستند، شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته (AGFI) که مقادیر بیشتر از ۰/۹ قابل قبول اند و شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (RFI) بیشتر از ۰/۹ قابل قبول، شاخص برازش تعدیل یافته هنجار شده (PNFI) هم بیشتر از ۰/۶ قابل قبول و شاخص RMSEA میانگین مجذور خطاهای مدل است. این میزان خطا اگر بین ۰ و ۰/۰۵ باشد، ایدئال و اگر بین ۰/۰۵ و ۰/۱ باشد، خطای قابل قبول و اگر بالاتر از ۰/۱ باشد، نشان دهنده خطای بالاست و برازش ضعیف است. مطابق جدول ۶، شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد برابر با ۰/۶۲ است که محدوده آن بین صفر و یک است. لذا با توجه به مقدار به دست آمده در تحقیق، مدل از برازش قابل قبولی برخوردار است. شاخص نیکویی برازش مطلوب مدل بیشتر از ۰/۹۴ است؛ پس مدل از برازش قابل قبولی برخوردار است. شاخص برازش هنجار شده برابر با یک است که محدوده آن بین صفر و یک است و چون مقدار قابل قبول آن برای برازش مطلوب مدل مساوی یا بیشتر از ۰/۹ است، مدل از برازش قابل قبولی برخوردار است. شاخص برازش هنجار نشده برابر با ۱/۱۳ است که محدوده آن بین صفر و بیشتر از یک است و چون مقدار قابل قبول آن برای برازش مطلوب مدل مساوی یا بیشتر از ۰/۹ است، مدل از برازش قابل قبولی برخوردار است. شاخص برازش افزایش (فزاینده) برابر با ۱/۱۱ است که محدوده آن بین صفر و بیشتر از یک است و چون مقدار آن برابر برازش مطلوب مدل مساوی یا بیشتر از ۰/۹ است، مدل از برازش قابل قبولی برخوردار است. شاخص تطبیقی (مقایسه) برابر با یک است که محدوده آن بین صفر و بزرگ تر از یک است و چون مقدار قابل قبول آن برای برازش مطلوب مدل مساوی یا بیشتر از ۰/۹ است، مدل از برازش قابل قبولی برخوردار است. بر اساس برآورد ضرایب استاندارد شده مدل ساختاری تحقیق، سطح معناداری $a=0.062$ به دست آمده است.

شناسایی عوامل مؤثر بر احساس امنیت زنان... ۲۹۵

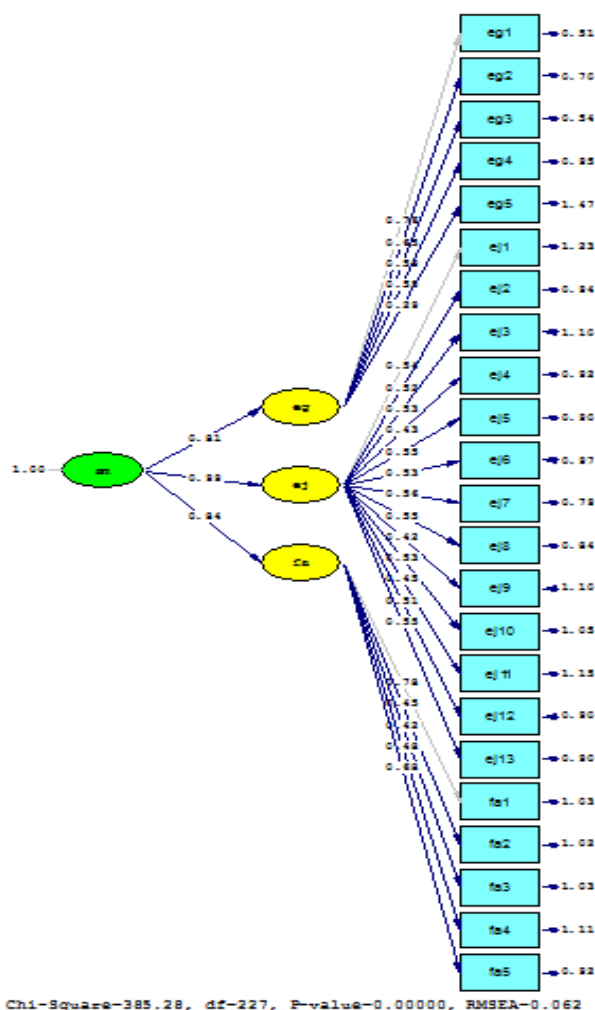
جدول ۶. شاخص‌های نیکویی برازش مدل ساختاری امنیت پایدار اجتماعی

نام شاخص	نتایج به دست آمده	برآزش قابل قبول و مطلوب (درصد)
شاخص نیکویی برازش	۰٫۹۴	(مساوی یا بیشتر از ۰٫۹) $GFI \geq 0.9$
شاخص برازش هنجار نشده	۱٫۱۳	(مساوی یا بیشتر از ۰٫۹) $NNFI \geq 0.9$
شاخص برازش تطبیقی	۱	(مساوی یا بیشتر از ۰٫۹) $CFI \geq 0.9$
شاخص برازش افزایش	۱٫۱۱	(مساوی یا بیشتر از ۰٫۹) $IFI \geq 0.9$
شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	۱	(مساوی یا بیشتر از ۰٫۹) $RFI \geq 0.9$
شاخص برازش هنجار شده	۱	(مساوی یا بیشتر از ۰٫۹) $NFI \geq 0.9$
شاخص برازش تعدیل یافته هنجار شده	۰٫۹۰	(مساوی یا بیشتر از ۰٫۶) $PNFI \geq 0.6$
شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	۰٫۰۶۲	(مساوی یا کمتر از ۰٫۱) $RMSEA \leq 0.1$

یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹.

هرچه بار عاملی بزرگ‌تر و به عدد یک نزدیک‌تر باشد، یعنی متغیر مشاهده شده بهتر می‌تواند متغیر پنهان را تبیین کند. به عبارت دیگر، یعنی هر عاملی بار عاملی‌اش نزدیک به یک باشد، بیشترین تأثیرگذاری را بین بقیه عوامل دارد. اگر بار عاملی کمتر از ۰٫۳ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده (بین عوامل کمترین تأثیرگذاری را دارد) و بار عاملی بین ۰٫۳ تا ۰٫۶ قابل قبول است (بین عامل‌ها، دارای تأثیرگذاری متوسط می‌باشد). نتایج شکل ۳ نشان‌دهنده این امر است که بین سه بخش (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی)، در بخش اقتصادی از پنج عامل موردنظر چهار عامل امتیازهای بالای ۰٫۳ دارند و این در حالی است که در بخش اجتماعی از ۱۳ عامل، ۱۳ عامل در بخش فرهنگی فعال‌اند و از ۵ عامل، ۵ عامل امتیازات بالای ۰٫۳ دارند؛ یعنی در همه بخش‌ها عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در احساس امنیت زنان در محیط‌های روستا نقش کلیدی دارد. در تحقیق حاضر، مهم‌ترین شاخص‌هایی که در احساس امنیت زنان در محیط‌های روستا تأثیرگذار بوده‌اند مشخص شدند که می‌توان مطابق با شکل ۳ به نتایج جزئی حاصل از بررسی‌ها و مطالعات مدل ساختاری پرداخت. در بخش اقتصادی، به ترتیب: کاهش فقر در جامعه با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۷۶، کاهش اختلاف طبقاتی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۶۵، داشتن روحیه و تلاش اقتصادی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۹، بهبود وضعیت درآمد خانواده با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۵ و افزایش بهره‌وری اقتصادی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۲۹ است و در بخش اجتماعی هم به ترتیب: داشتن خانواده سالم در جامعه با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۶، کاهش خشونت و پرخاشگری اجتماعی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۵، توجه به حفظ ارزش‌های بنیادین گروه‌های اجتماعی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۵، کاهش جرم و جنایت و فساد اخلاقی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۵، از لحاظ جانی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۴، بهبود رفتارهای اجتماعی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۳، حفظ همبستگی و اتحاد بین گروه‌های اجتماعی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۳، داشتن جامعه سالم با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۳، افزایش صبر در سختی‌های اجتماعی با ضریب مستقیم و مثبت ۰٫۵۲،

حفظ حرمت جایگاه زن در اجتماع با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۵۱، دفاع از حقوق زنان با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۵، حمایت از خانواده با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۳، حفظ مذاهب خاص از سوی گروه‌های اجتماعی با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۲ است. در بخش فرهنگی هم به ترتیب: افزایش حس کمک‌رسانی به هم‌نوعان با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۷۸، حفظ الگوهای سنتی زنان، قومیت و نژاد با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۶۸، حفظ فرهنگ‌های خاص در جامعه با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۸، مقابله با فرهنگ‌های تهاجمی و نادرست غربی با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۵، توسعه فرهنگ ایرانی اسلامی با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۲ است.

شکل ۳. خروجی استاندارد شده مدل سازی معادلات ساختاری در احساس امنیت زنان روستایی

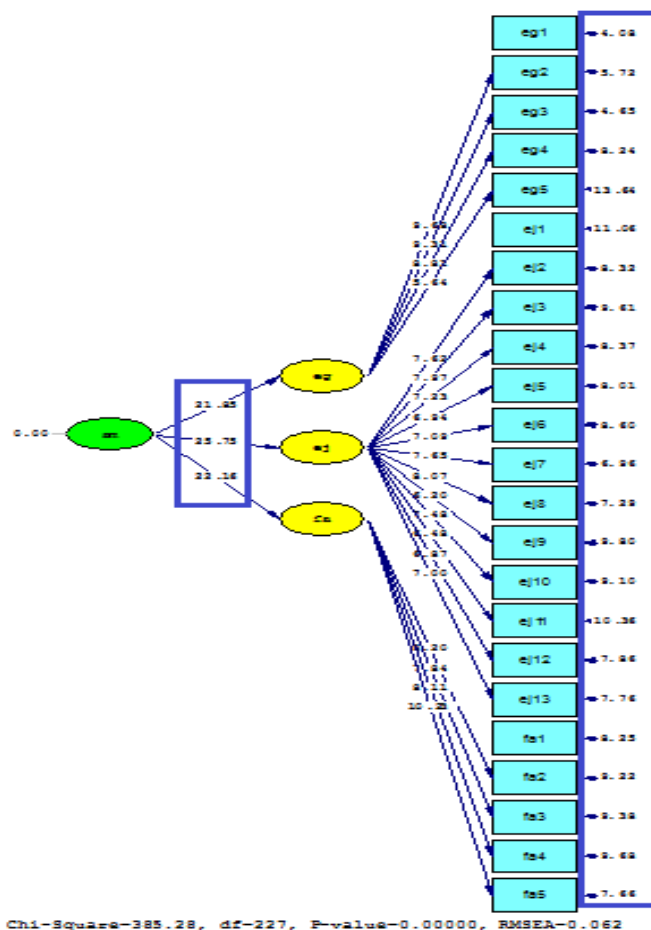
میزان تأثیرگذاری غیرمستقیم هریک از بخش‌های موجود با توجه به نتایج جدول ۷ به شرح ذیل است. در بخش اقتصادی به ترتیب: کاهش فقر در جامعه با ضریب غیرمستقیم ۰/۶۱، کاهش اختلاف طبقاتی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۳، داشتن روحیه و تلاش اقتصادی با ضریب غیرمستقیم ۰/۴۷، بهبود وضعیت درآمد خانواده با ضریب غیرمستقیم ۰/۴۴، افزایش بهره‌وری اقتصادی با ضریب غیرمستقیم ۰/۲۳ است. در بخش اجتماعی نیز به ترتیب: داشتن خانواده سالم در جامعه با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۵، کاهش خشونت و پرخاشگری اجتماعی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۵، توجه به حفظ ارزش‌های بنیادین گروه‌های اجتماعی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۴، کاهش جرم و جنایت و فساد اخلاقی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۴، از لحاظ جانی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۳، بهبود رفتارهای اجتماعی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۲، حفظ همبستگی و اتحاد بین گروه‌های اجتماعی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۲، داشتن جامعه سالم با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۲، افزایش صبر در سختی‌های اجتماعی با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۱، حفظ حرمت جایگاه زن در اجتماع با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۰، دفاع از حقوق زنان با ضریب غیرمستقیم ۰/۴۴، حمایت از خانواده با ضریب غیرمستقیم ۰/۴۲، حفظ مذاهب خاص از سوی گروه‌های اجتماعی با ضریب غیرمستقیم ۰/۴۱ است و در بخش فرهنگی هم به ترتیب: افزایش حس کم‌رسانی به هموعان با ضریب غیرمستقیم ۰/۶۵، حفظ الگوهای سنتی زبان، قومیت و نژاد با ضریب غیرمستقیم ۰/۵۷، حفظ فرهنگ‌های خاص در جامعه با ضریب غیرمستقیم ۰/۴۰، مقابله با فرهنگ‌های تهاجمی و نادرست غربی با ضریب غیرمستقیم ۰/۳۷، توسعه فرهنگ ایرانی اسلامی با ضریب غیرمستقیم ۰/۳۵ است.

جدول ۷. تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم احساس امنیت زنان در محیط‌های روستا

مؤلفه	شاخص	تأثیرات مستقیم	تأثیرات غیرمستقیم
اقتصادی (۰/۸۱)	کاهش فقر در جامعه	۰/۷۶	۰/۶۱
	کاهش اختلاف طبقاتی	۰/۶۶	۰/۵۳
	داشتن روحیه و تلاش اقتصادی	۰/۵۹	۰/۴۷
	بهبود وضعیت درآمد خانواده	۰/۵۵	۰/۴۴
	افزایش بهره‌وری اقتصادی	۰/۲۹	۰/۲۳
اجتماعی (۰/۹۹)	از لحاظ جانی	۰/۵۴	۰/۵۳
	افزایش صبر در سختی‌های اجتماعی	۰/۵۲	۰/۵۱
	بهبود رفتارهای اجتماعی	۰/۵۳	۰/۵۲
	حمایت از خانواده	۰/۴۳	۰/۴۲
	کاهش خشونت و پرخاشگری اجتماعی	۰/۵۵	۰/۵۴

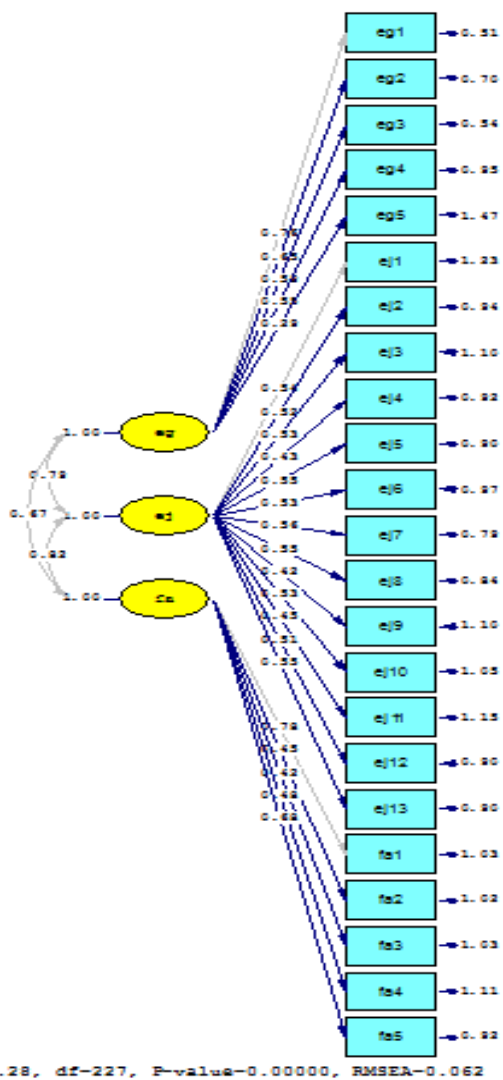
مؤلفه	شاخص	تأثیرات مستقیم	تأثیرات غیر مستقیم
	حفظ همبستگی و اتحاد بین گروه‌های اجتماعی	۰٫۵۳	۰٫۵۲
	داشتن خانواده سالم در جامعه	۰٫۵۶	۰٫۵۵
	توجه به حفظ ارزش‌های بنیادین گروه‌های اجتماعی	۰٫۵۶	۰٫۵۵
	حفظ مذاهب خاص از سوی گروه‌های اجتماعی	۰٫۴۲	۰٫۴۱
	داشتن جامعه سالم	۰٫۵۳	۰٫۵۲
	دفاع از حقوق زنان	۰٫۴۵	۰٫۴۴
	حفظ حرمت جایگاه زن در اجتماع	۰٫۵۱	۰٫۵۰
	کاهش جرم و جنایت و فساد اخلاقی	۰٫۵۵	۰٫۵۴
	افزایش حس کمک‌رسانی به هموعان	۰٫۷۸	۰٫۶۵
توسعه فرهنگ ایرانی، اسلامی	حفظ الگوهای سنتی زبان، قومیت و نژاد	۰٫۴۵	۰٫۳۷
	حفظ فرهنگ‌های خاص در جامعه	۰٫۴۲	۰٫۳۵
	مقابله با فرهنگ‌های تهاجمی و نادرست غربی	۰٫۴۸	۰٫۴۰
	توسعه فرهنگ ایرانی، اسلامی	۰٫۶۸	۰٫۵۷

در شکل ۴ همبستگی بین متغیر مستقل بیرونی (متغیر مستقل) با مؤلفه‌های متغیر مستقل درونی (متغیر وابسته) مشاهده می‌شود. نتایج و یافته‌ها بیانگر اعداد معناداری مربوط به مؤلفه‌ها و متغیرهای مکنون درونی و برونی مربوط به هریک (اعم از بار عاملی و خطاهای آن) و همبستگی بالا بین متغیرهای مکنون است، زیرا معناداری اعداد (T-value) از ۱/۹۶ بزرگ‌تر است. مطابق شکل ۴ معناداری اعداد در (T-value) به این صورت است که از ۱/۹۶ بیشتر است و اگر مقدار عددی مطلق در هریک از اعداد جلو مربع‌ها در سمت راست کمتر از ۱/۹۶ بود رابطه به نشانه مشکل دار بودن به رنگ قرمز نشان داده می‌شد و از آن حکایت داشت که همبستگی مشاهده شده در حالت استاندارد نیست. لذا با توجه به مقادیر به دست آمده در تحقیق، همه مقادیر (T-value) پذیرفته شده‌اند و نتایج نشان‌دهنده و تاییدکننده معناداری رابطه بین شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با احساس امنیت زنان در محیط‌های روستاست.

شکل ۴. خروجی T-value مدل سازی معادلات ساختاری احساس امنیت زنان در محیط های روستا

در شکل ۵ (Y-Model) نتایج و یافته های حاصل از تحلیل در مدل ساختاری مربوط به ارتباط بین مؤلفه های متغیر پنهان درونی پژوهش نشان داده شده است. مطابق با آن نوعی همبستگی و ارتباط منطقی و معنادار در ارتباط مؤلفه ها به یکدیگر ایجاد شده است؛ به طوری که بیشترین میزان همبستگی بین شاخص فرهنگی با اجتماعی ۰/۸۲ و بعد از آن بین شاخص اقتصادی با اجتماعی ۰/۷۹ و سپس شاخص اقتصادی با شاخص فرهنگی ۰/۶۷ است که بیانگر تأثیر گذاری شاخص های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در احساس امنیت زنان در محیط های روستایی است.

شکل ۵. خروجی Y-Model مدل سازی معادلات ساختاری احساس امنیت زنان روستایی

نتیجه گیری

در طول تاریخ، زنان همواره به عنوان نیمی از جامعه انسانی، با بهره‌مندی از جایگاه اجتماعی، اقتصادی متفاوت، ایفاگر نقش‌هایی متعدد و متنوع بوده‌اند. این مورد در مناطق روستایی به

دلیل مشارکت بیشتر زنان در امور معیشتی اهمیت دوچندانی می‌یابد. با این حال، زنان به دلیل وجود تبعیض‌های جنسیتی که در جامعه برای آن‌ها ایجاد می‌شود، بیشتر در معرض احساس ناامنی قرار دارند. اگرچه در چند دهه اخیر به دلیل اجرای برنامه‌های توسعه، سطح سواد و تحصیلات و مهارت‌های حرفه‌ای و تخصصی زنان در جامعه ایران بالا رفته است، شواهد و مدارک نشان می‌دهد که متناسب با ارتقای سطح تحصیلات و مهارت‌های زنان، مشارکت آنان در حوزه‌های مختلف رشد کمتری داشته است؛ به طوری که بعضاً به دلیل وجود تبعیضات جنسیتی، زنان در حاشیه قرار گرفته‌اند و در زمینه استفاده از امکانات مادی چون امکانات شغلی و امکانات معنوی مانند آزادی و عدالت کمتر بهره می‌برند. لذا در حاشیه قرار گرفتن زنان در جامعه و استفاده نکردن آن‌ها از امکانات و فرصت‌ها نسبت به مردان سبب تشدید احساس ناامنی آن‌ها در جامعه می‌شود. براساس نتایج به دست آمده از تحقیق حاضر می‌توان چنین اظهار داشت که اکثر مؤلفه‌های امنیت در دهستان خرقان غربی وضعیت چندان مطلوبی ندارد و به عبارت دیگر زنان ساکن در منطقه مطالعه شده احساس امنیت مطلوبی ندارند؛ به طوری که بین متغیرهای اجتماعی مؤثر در امنیت، مؤلفه‌های امنیت از لحاظ جانی با میانگین ۴/۲۱، حفظ همبستگی و اتحاد بین گروه‌های اجتماعی ۳/۸۳، داشتن روحیه و تلاش اقتصادی با میانگین ۳/۰۱ و داشتن خانواده سالم در جامعه با ۲/۸ تنها مؤلفه‌هایی هستند که وضعیت بالاتر از حد متوسط عدد ۳ کسب کرده‌اند. در مقابل، سایر مؤلفه‌های احساس امنیت وضعیت چندان مطلوبی ندارند و مؤلفه مقابله با فرهنگ‌های تهاجمی و نادرست غربی با ۱/۴۵ نامطلوب‌ترین وضعیت را بین مؤلفه‌های اجتماعی دارد. نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان می‌دهد که مهم‌ترین عواملی که در احساس امنیت زنان در روستاهای هدف تحقیق تأثیرگذار بوده‌اند، به ترتیب شامل: عوامل اجتماعی با ضریب ۰/۹۹، عوامل فرهنگی با ضریب ۰/۸۴ و عوامل اقتصادی با ضریب ۰/۸۱ است. در بخش عوامل اقتصادی، کاهش فقر در جامعه، با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۷۶ به عنوان مؤثرترین مؤلفه و مؤلفه افزایش بهره‌وری اقتصادی با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۲۹ کمترین تأثیر را دارد. همچنین در بخش عوامل اجتماعی داشتن خانواده سالم در جامعه با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۵۶ به عنوان مؤثرترین عامل اجتماعی و در مقابل مؤلفه حفظ مذاهب خاص از سوی گروه‌های اجتماعی با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۲ کمترین تأثیر را داشته است. در بخش عوامل فرهنگی، افزایش حس کمک‌رسانی به هموعان با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۷۸ به عنوان مؤثرترین عامل فرهنگی و در مقابل توسعه فرهنگ ایرانی اسلامی با ضریب مستقیم و مثبت ۰/۴۲ کمترین تأثیر را از نظر جامعه مورد تحقیق داشته است. لذا راهکارهای ذیل برای ارتقای امنیت زنان روستایی ارائه می‌شود:

- ارائه آموزش‌هایی برای افزایش سلامت جسمی و روانی خانواده‌های روستایی در جهت ارتقای شاخص‌های اجتماعی احساس امنیت زنان روستایی؛

- ارائه برنامه‌هایی برای کمک به حفظ فرهنگ بومی مناطق روستایی و جلوگیری از تهاجمات فرهنگی در جهت ارتقای شاخص‌های فرهنگی احساس امنیت زنان روستایی؛
- کاهش هرچه بیشتر فقر و بسترسازی برای بهبود معیشت جامعه روستایی در جهت ارتقای شاخص‌های اقتصادی مؤثر در احساس امنیت زنان روستایی.

منابع

- [۱] احمدی، محمد (۱۳۹۱). «بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان در شهر سنندج و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن»، زن و جامعه، س ۳، ش ۴، ص ۱-۱۹.
- [۲] اسدی، حیدر؛ رجبی، هادی (۱۳۹۶). «نقش فرهنگ مقاومت در امنیت داخلی جمهوری اسلامی ایران»، فصل‌نامه سیاست، س ۴، ش ۱۶، ص ۸۷-۱۰۴.
- [۳] افتخاری، اصغر (۱۳۸۱). «ساختار و تأویل امنیت (درآمدی بر روش‌شناسی تفسیری)»، مطالعات راهبردی، س ۵، ش ۱۵، ص ۱۱-۳۰.
- [۴] بذرافشان، جواد؛ روستا، مجتبی (۱۳۹۵). «ارزیابی عوامل مؤثر بر احساس امنیت در مناطق روستایی (مطالعه موردی: بخش مرکزی- شهرستان جهرم)»، برنامه‌ریزی منطقه‌ای، س ۶، ش ۲۳، ص ۱۴۲-۱۵۲.
- [۵] بوزان، باری (۱۳۸۷). مردم، دولت‌ها و هراس، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- [۶] بیات، بهرام (۱۳۸۸). جامعه‌شناسی احساس امنیت اجتماعی، تهران: امیرکبیر.
- [۷] حسونند، احسان؛ حسونند، اسماعیل (۱۳۹۰). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی جوانان (مطالعه موردی شهرستان سلسله)»، نظم و امنیت/انتظامی، س ۴، ش ۴، ص ۵۹-۸۰.
- [۸] حقیقتیان، منصور (۱۳۹۳). «احساس امنیت زنان و برخی عوامل اجتماعی مؤثر بر آن (مورد مطالعه: زنان شهر اصفهان)»، مطالعات جامعه‌شناختی شهری (مطالعات شهری)، س ۴، ش ۱۰، ص ۵۳-۷۱.
- [۹] خلیلی، رضا (۱۳۸۱). «مهاجرت نخبگان، پدیده‌های اجتماعی با موضوع امنیت ملی»، مطالعات راهبردی، س ۵، ش ۲، ص ۴۲۴-۴۴۱.
- [۱۰] دربان آستانه، علیرضا؛ برزگرزاده زرندی، معین؛ موسوی شهیدی، سید مهدی (۱۳۹۴). «بررسی و تحلیل احساس امنیت روستاییان شهرستان زرنده»، مطالعات امنیت اجتماعی، س ۲، ش ۴۴، ص ۵۷-۸۱.
- [۱۱] دلاور، علی؛ جهانتاب، محمد (۱۳۹۰). «تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت»، فصل‌نامه مطالعات اجتماعی، س ۴، ش ۲۷، ص ۷۳-۹۵.
- [۱۲] رازقی نصرآباد، حجیه، بی‌بی؛ رحیمی، علی (۱۳۹۶). «مطالعات ابعاد احساس امنیت و عوامل جمعیتی- زمینه‌ای مؤثر بر آن در میان زنان شهر تهران»، دوفصل‌نامه مطالعات جمعیتی، س ۳، ش ۲، ص ۱۱۷-۱۵۱.

شناسایی عوامل مؤثر بر احساس امنیت زنان... ۴۰۳

- [۱۳] رجیبی پور، م (۱۳۸۴). «درآمدی بر عوامل مؤثر بر احساس امنیت، کنکاشی بر جنبه‌های مختلف امنیت عمومی و پلیس»، مجموعه مقالات ۲، معاونت پژوهش دانشگاه علوم انتظامی.
- [۱۴] زین‌العابدین، یوسف؛ نظری، رضوان؛ احمدی ارکمی، ابوطالب (۱۳۹۱). «مؤلفه‌های تأثیرگذار بر امنیت شهروندی در شهر رشت»، فصل‌نامه/انتظامی/اجتماعی، س ۴، ش ۲.
- [۱۵] ستارزاده، داوود؛ شهریاری، مبینا؛ ابوذریزاده، فائزه (۱۳۹۵). «بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر احساس امنیت اجماعی زنان (مطالعه موردی زنان شهر راسر در سال ۱۳۹۵)»، دوفصل‌نامه مشارکت و توسعه اجتماعی، س ۲، ش ۳، ص ۱۰۷-۱۲۶.
- [۱۶] شکویی، حسین (۱۳۹۰). دیدگاه‌های نو در جغرافیای شهری، تهران: سمت.
- [۱۷] شمس‌الدینی، علی؛ احمدیان‌فرد، کرم؛ کاووسی، مسعود (۱۳۹۶). «بررسی وضعیت احساس امنیت در برابر سرقت و شناسایی تعیین‌کننده‌های آن در سکونت‌گاه‌های روستایی روانسر»، برنامه‌ریزی منطقه‌ای، س ۷، ش ۲۷، ص ۶۱-۷۴.
- [۱۸] صادقی فسایی، سهیلا؛ میرحسینی، زهرا (۱۳۸۹). «بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر ترس از جرم در میان زنان شهر تهران»، نشریه نامه علوم اجتماعی، س ۱۷، ش ۳۶، ص ۱-۱۵.
- [۱۹] صرافی، مظفر؛ توکلی‌نیا، جمیله؛ احمدی، لیلا (۱۳۹۸). «تحلیل پدیده ترس از جرم در الگوی جابه‌جایی روزمره زنان (مطالعه موردی: منطقه ۶ شهرداری تهران)»، پژوهش‌های جغرافیایی برنامه‌ریزی شهری، س ۷، ش اول، ص ۲۱-۳۸.
- [۲۰] عشایری، طاهار؛ عباسی، الهام؛ نطقی، علیرضا و دیگران (۱۳۹۶). «عوامل مؤثر بر ترس زنان از جرم در فضاهای شهری»، فصل‌نامه پژوهش‌های دانش انتظامی، س ۱۹، ش اول، ص ۱۲۵-۱۵۰.
- [۲۱] فتوتی، هستی؛ برادران، مسعود؛ سلمان‌زاده، سیروس؛ غنیان، منصور (۱۳۹۱). «تبیین نقش مشارکت زنان روستایی در توسعه روستایی (مطالعه موردی دهستان شاور شهرستان شوش)»، مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، س ۴۳، ش ۴، ص ۶۷۷-۶۹۲.
- [۲۲] فرجی‌ها، محمد (۱۳۸۵). «بازتاب رسانه‌ای جرم، رفاه اجتماعی»، س ۶، ش ۲۲، ص ۵۷-۸۶.
- [۲۳] فسایی، سهیلا؛ میرحسینی، زهرا (۱۳۸۸). «تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم در میان زنان تهران»، نامه علوم اجتماعی، س ۱۷، ش ۳۶، ص ۱۲۵-۱۵۲.
- [۲۴] کامران، حسن؛ پریزادی، طاهر؛ حسینی‌آمین، حسن (۱۳۹۰). «ساماندهی فضایی، نواحی مرزی همجوار با مرز ایران و پاکستان با رویکرد پدافند غیرعامل»، مجله پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، س ۲، ش ۵، ص ۱۰۹-۱۳۲.
- [۲۵] کردزنگنه، جعفر؛ محمدیان پستکان، هاشم؛ سهرابی صمیره، شهلا (۱۳۹۵). «بررسی میزان احساس امنیت زنان و عوامل مؤثر در آن (مطالعه موردی زنان سرپرست خانوار تحت پوشش اداره کل بهزیستی شهرستان رامهرمز)»، فصل‌نامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، س ۱۸، ش ۷۱، ص ۱۰۹-۱۳۰.
- [۲۶] کلاهیچیان، محمود (۱۳۸۲). «راهکارهای تحقق امنیت اجتماعی»، مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، ش اول، جلد اول، تهران: معاونت اجتماعی و ارشاد نیروی انتظامی.
- [۲۷] کلاتری، خلیل (۱۳۹۲). مدل‌سازی معادلات ساختاری در تحقیقات اجتماعی-اقتصادی (با برنامه Lisrel و Simplis)، تهران: فرهنگ صبا، چ ۲.

- [۲۸] کلمنتس، کوین (۱۳۸۴). «به سوی یک جامعه امن». ترجمه محمدعلی قاسمی، *مطالعات راهبردی*، س ۸، ش ۲.
- [۲۹] گلی، علی (۱۳۹۰). «زنان و امنیت در فضاهای عمومی شهری (پارک آزادی شیراز)». فصلنامه *جامعه‌شناسی تاریخی*، س ۲، ش ۳.
- [۳۰] گودرزی، سعید؛ زاهدی، محمدجواد؛ ربیعی، علی؛ نقدی، اسدالله (۱۳۹۴). «تبیین برهم‌کنش سطوح خرد و کلان امنیت در کشور»، *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، س ۴، ش ۲، ص ۲۴۷-۲۱۹.
- [۳۱] لطفی، صدیقه؛ مرادنژاد، آنا؛ رحیم، بردی؛ ساسانی‌پور، محمد (۱۳۹۳). «بررسی احساس امنیت در فضاهای عمومی (مطالعه موردی کلانشهر شیراز)»، فصلنامه علمی- پژوهشی پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، س ۵، ش ۱۹، ص ۵۶-۳۹.
- [۳۲] الماسی، مسعود (۱۳۹۵). «بررسی عوامل مرتبط با احساس امنیت اجتماعی زنان (مورد مطالعه: زنان ساکن مجتمع‌های مسکونی مهرشهر ایلام)»، *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، س ۱۴، ش ۱، ص ۱۰۳-۱۲۷.
- [۳۳] محمدی، جواد؛ بگیان، محمدجواد؛ موسوی، سید سهراب (۱۳۹۲). «بررسی رابطه احساس امنیت اجتماعی با کیفیت زندگی زنان شهر کرمانشاه»، فصلنامه *مطالعات امنیت اجتماعی*.
- [۳۴] مرکز آمار ایران، سرشماری عمومی نفوس و مسکن (۱۳۹۵). *فرهنگ آبادی‌های کشور*، استان قزوین (شهرستان آوج)، تهران.
- [۳۵] معین، محمد (۱۳۸۱). *فرهنگ فارسی معین*، تهران: امیرکبیر، چ ۸.
- [۳۶] موسوی، میرنجم؛ ملکی نظام‌آباد، رسول؛ باقری کشکولی، علی (۱۳۹۳). «مدل‌سازی معادلات ساختاری نقش مساجد در توسعه گردشگری مذهبی (مطالعه موردی: مسجد جامع عتیق شیراز)»، *مطالعات نواحی شهری*، دانشگاه شهید باهنر کرمان، س ۱، ش ۱، زمستان، ص ۱۷۲-۱۵۱.
- [۳۷] میرمحمدتبار، سیداحمد؛ مجد، علی‌اکبر؛ بنیاد، لیلی (۱۳۹۵). «در بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی زنان (فراتحلیلی از تحقیقات موجود)»، *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، س ۱۴، ش ۴، ص ۱۵۶-۱۲۳.
- [۳۸] نویدنیا، منیژه (۱۳۸۵). «تأملی نظری در امنیت اجتماعی با تأکید بر گونه‌های امنیت»، فصلنامه *مطالعات راهبردی*، س ۹، ش ۳۱، ص ۷۳-۵۳.
- [۳۹] نیازی، محسن؛ شاطریان، محسن؛ بابایی، حسن؛ محمدی، محمدصدیق (۱۳۹۴). «فراتحلیل عوامل مؤثر بر ترس از جرم در پژوهش‌های ایرانی، مسائل اجتماعی ایران»، س ۶، ش ۲، ص ۲۱۸-۱۹۵.

[40] Allen, J., and J. M. Cancino (2012). "Social Disorganization, Latinos and Juvenile Crime in the Texas Borderlands." *Journal of Criminal Justice*, 40 (2): PP 152-163.

[41] Badiora, A. I., Ojewale, O. S., and Okunola, O. H. (2015). "Perceived Risk and Fear of Crime in Public Transport Nodes: The Experience From Nigerian Transit Environment", *International Journal of Criminal Justice Sciences*, Vol. 2 No. 10, PP 139-151.

- [42] Bastomski, S., and Smith, P., (2017). "Gender, Fear, and Public Places: How Negative Encounters with Strangers Harm Women", *Sex Roles*, Vol. 76, No. 1 and 2, PP 73-88.
- [43] Bouffard, L. A., and L. R. Muftic. 2006). "The 'Rural Mystique': Social Disorganization and Violence beyond Urban Communities", *Western Criminology Review* 7 (3): PP 56-66.
- [44] Chafetz, J. S, (2006). "The Varieties of Gender Theory in Sociology, in: Handbook of the Sociology of Gender", Janet Saltzman Chafetz (Eds), USA: Springer, PP 3-24.
- [45] Cullen, F. T., & Wilcox, P. (Eds.). (2010). *Encyclopedia of criminological theory* (Vol. 1). Sage.
- [46] Erzen, T. (2001). "Turnstile jumpers and broken windows: Policing disorder in New York City", *Zero tolerance: quality of life and the new police brutality in New York City*. New York University, New York, PP 19-49.
- [47] Ferguson, K. F., and C. H. Mindel. (2007). "Modeling Fear of Crime in Dallas Neighborhoods: A Test of Social Capital Theory." *Crime & Delinquency* 53 (2): PP 322-349.
- [48] Giddens, A, (2002). *Living in a Post- Traditional Society*, in: Reflexive Modernization, Ulrich Beck & Anthony Giddens and Scott Lash, Fifth Print, USA: Black Well.
- [49] Grote, U., & Neubacher, F. (2016). "Rural crime in developing countries: Theoretical framework, empirical findings, research needs", *Empirical Findings, Research Needs* (March 2016).
- [50] Han, W., Zhang, X., & Zhang, Z. (2019). "The role of land tenure security in promoting rural women's empowerment: Empirical evidence from rural China", *Land Use Policy*, 86, PP 280-289.
- [51] Handaragama, S., Rathnayake, H., & Uluwaduge, P. (2013). "Women's economic participation in rural development", *International Journal of Education and Research*, 1(8), PP 1-18.
- [52] Higgins, D., Balint, T., Liversage, H., & Winters, P. (2018). "Investigating the impacts of increased rural land tenure security: A systematic review of the evidence", *Journal of rural studies*, 61, PP 34-62.
- [53] Hilinski, C. M., Pentecost Neeson, K. E., & Andrews, H. (2011). "Explaining the Fear of Crime Among College Women, in their own Words", *Southwest Journal of Criminal Justice*, 8(1).
- [54] Holland, C., & Rammohan, A. (2019). "Rural women's empowerment and children's food and nutrition security in Bangladesh", *World Development*, 124, 104648.
- [55] Jackson, J. (2009). "A psychological perspective on vulnerability in the fear of crime", *Psychology, Crime & Law*, 15(4), PP 365-390.
- [56] Lane, J., N. E. Rader, B. Henson, B. S. Fisher, and D. C. May. (2014). *Fear of Crime in the United States: Causes, Consequences, and Contradictions*. Durham, NC: Carolina Academic Press.
- [57] Lee, M. R. (2008). "Civic Community in the Hinterland: Toward a Theory of Rural Social Structure and Violence." *Criminology*, 46 (2): PP 447-478.
- [58] Lewis, D. A., & Salem. G. (1986). *Fear of Crime: Incivility and the*
- [59] Lichter, D. T., and D. L. Brown. 2011. "Rural America in an Urban Society: Changing Spatial and Social Boundaries." *Annual Review of Sociology*, 37: PP 565-592.

- [60] Liska, A. E., Sanchirico, A., & Reed, M. D. (1988). "Fear of crime and constrained behavior specifying and estimating a reciprocal effects model", *Social Forces*, 66 (3), PP 827-837.
- [61] Little, Jo; Ruth Panelli; Anna Kraack (2005). "Women's fear of crime: A rural perspective". *Journal of Rural Studies*. Vol. 21. Issue 2. PP 151-163.
- [62] May, D. C., & R. G. Dunaway (2000). "Predictors of Fear of criminal Victimization at School among Adolescents", *Sociological Spectrum*, 20: PP 149-168.
- [63] Persson, E.K., Fridlund, B and Kvist, L.J (2012): "Fathers' sense of security during the first postnatal week-A qualitative interview studies in Sweden", *Midwifery*, 28, PP 697-704.
- [64] Pleggenkuhle, B., & Schafer, J. A. (2018). "Fear of crime among residents of rural counties: an analysis by gender", *Journal of crime and justice*, 41(4), PP 382-397.
- [65] Rosewarne, L. (2005, January). "The men's gallery: Outdoor advertising and public space: Gender, fear, and feminism", In *Women's Studies International Forum* (Vol. 28, No. 1, pp. 67-78). Pergamon.
- [66] Sampson, R. J., Raudenbush, S. W., & Earls, F. (1997). "Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy", *Science*, 277 (5328), PP 918-924.
- [67] Snell, C. (2001). *Neighborhood structure, crime, and fear of crime: testing Bursik and Grasmick's neighborhood control theory*. LFB Scholarly Publishing LLC.
- [68] Tandogan, O., & Ilhan, B. S. (2016). Fear of crime in public spaces: From the view of women living in cities. *Procedia engineering*, 161, PP 2011-2018.
- [69] Taylor, R. B., & Hale, M. (1986). "Testing alternative models of fear of crime". *J. Crim. L. & Criminology*, 77, 151.
- [70] Ward, R.A., LaGory, M. and Sherman, S.R. (1990). Fear of crime among the elderly as person,environment interaction. *The Sociological Quarterly*, 27(3): PP 327-341.
- [71] Weisheit, R. A., Falcone, D. N., & Wells, L. E. (2005). *Crime and policing in rural and small-town America*. Waveland Press.